

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a fost editată cu sprijinul financiar
acordat de
Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas
del Ministerio de Cultura de España

EDUARDO MENDOZA

Mauricio sau alegerile locale

Traducere din spaniolă și note de
RADU NICIPORUC

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANGELA ROTARU

Redactor
NICOLETA DRĂGHICEANU

EDUARDO MENDOZA
MAURICIO O LAS ELECCIONES PRIMARIAS

© Eduardo Mendoza, 2006

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74

www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. — CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MENDOZA, EDUARDO

Mauricio sau alegerile locale / Eduardo Mendoza;

trad. Radu Niciporuc. – București: Humanitas Fiction, 2008

ISBN 978-973-689-270-7

I. Niciporuc, Radu (trad.)

821.134.2=135.1

*Pentru Carmen Balcells,
agentă, regentă și complice*

Prolog

Teologii consideră că îngerii nu sunt veșnici. Veșnic e doar Dumnezeu, El care i-a făurit pe îngerii într-un moment al veșniciei înainte ca timpul să existe. Așadar, cu toate că îngerii sunt, de fapt, nemuritori, nimic nu le garantează viața veșnică, în afară de voința divină. Dumnezeu poate oricând să-l elimine pe vreunul dintre ei, sau pe mai mulți, sau pe toți, cu sau fără motiv. Teologii afirmă că acest lucru este puțin probabil și că așa ceva nu s-a întâmplat niciodată. Doar o legendă greu de crezut, izvorâtă cu siguranță dintr-o eroare de traducere, istorisește despre cazul ieșit din comun al lui Rahab. Rahab era îngerul ocrotitor al Egiptului, pe vremea când poporul evreu condus de Moise își începea exodul spre Pământul Făgăduinței. Deși știa că Iehova era de partea lui Moise și a poporului ales și că, așa stând lucrurile, toate erau împotriva lui, Rahab a refuzat să-i părăsească pe cei care-i fuseseră încredințați spre ocrotire și, în nefericitul episod de la Marea Roșie, a pierit odată cu oastea faraonului.

Capitolul 1

Mauricio era stomatolog de aproape un an la Torralba, clinica de profil a doctorului Robartes, când se întâlnește pe unul dintre coridoare cu un fost coleg pe care nu-l mai văzuse din vremea anilor de școală.

— Greis!

— Fontán! Ce surpriză!

Se îmbrățișară călduros, apoi continuă să râdă.

— Ei bine, spuse Fontán, până la urmă te-ai făcut stomatolog.

— După cum vezi. Dar tu ce cauți într-un loc atât de puțin recomandabil?

— Îl frecventez de ani de zile, dar nu știam că lucrezi aici. Care-i viața ta? Însurat? Vreo iubită? Ori poponar ca toți ceilalți?

— Nimic din toate astea.

— Nici eu, zise Fontán.

Amândoi tăcură, cumva încurcați: începuseră conversația cu însuflețire, dar nu știau ce să-și mai spună. Când se văzuseră ultima oară erau doi puștani, iar acum avea fiecare un aer foarte serios. Mauricio se simțea stingherit că discuția avea loc în timp ce el purta halat alb și se afla undeva unde mirosea a antiseptic mentolat. Se deschise o ușă și o infirmieră anunță:

— La telefon. Doamna Villamil.

— Imediat.

— Bine. Ai de lucru, iar eu trebuie să plec. Mă bucur că te-am văzut.

— Și eu.

— Da, sigur, însă eu o spun la modul serios. Avea o ușoară urmă de melancolie în glas. Adăugă: După terminarea liceului încetăm de la o zi la alta, fără motiv, să ne mai vedem colegii. Noi locuiam în apropiere, nu exista temei pentru o despărțire atât de radicală. Am fi putut continua să ne vedem. Dar n-am făcut-o. M-am gândit deseori la asta și mi-a părut rău. N-aș putea spune de ce, pur și simplu mi-a părut rău.

— O fi trecut efectul novocainei, glumi Mauricio.

— Nu, nu, sunt sincer. Și ca să ți-o dovedesc, te voi suna săptămâna viitoare și te voi invita la cină. Doar noi doi. Ești sigur că n-o s-o fac, dar o voi face, așa că, dacă vrei să scapi, caută-ți o scuză potrivită.

Fontán se ținu de cuvânt, iar Mauricio acceptă invitația. N-ar fi vrut să reia o amiciție care nu existase, de fapt, niciodată, dar nici să-l refuze, căci urma să-l întâlnească deseori la clinică. Pe de altă parte, situația nu i se părea stingheritoare: în liceu, Fontán nu-i fusese apropiat și nu se simțea obligat să vorbească despre trecut, chestiune care nu i-ar fi făcut plăcere.

După terminarea studiilor Mauricio a stat un an în Germania, apoi doi la Madrid pentru o specializare în stomatologie. În acest răstimp, își pierduse din vedere amicii și colegii, iar cei pe care îi recuperase încetaseră să-l mai intereseze. Apoi, după întoarcerea la Barcelona, izolarea în care trăia începuse să devină apăsătoare. În fond, un chef de-o noapte n-are cum să strice, își spuse.

Fontán fixă întâlnirea devreme, într-un restaurant luxos și scump, de pe Calle Ganduxer.

La restaurant, *maître* îl primi cu deferență și-l conduse la masa unde îl aștepta Fontán.

Mauricio nu-și revenea din uimire. Nu-l impresiona demonstrația de opulență, ci faptul că protagonistul ei era o persoană pe care ultima oară o văzuse în pantaloni scurți, alergând după o minge. Își aminti atunci că fostul său coleg se bucurase întotdeauna de faima unei descendențe alese și

că de tânăr, din anii studenției, era un rafinat. Se îmbrăca cu un ștaif impropriu vârstei și își trata colegii cu o dezinvoltură pe care unii o luau drept condescendență. Tatăl lui Fontán era bogat și practica în mod ostentativ un gen de viață care se numea, pe atunci, *la dolce vita*. I se atribuiau călătorii exotice și aventuri cu femei ce apăreau în reviste ilustrate. În nu știu ce împrejurare, într-o gazetă de seară apăruse o fotografie care-l înfățișa pe terenurile Clubului de Tenis Barcelona, alături de Rod Laver, pe care-l ținea de după umeri într-un gest de camaraderie. Cei doi aveau câte o rachetă în mână și sub fotografie scria că don Tomás Fontán, cunoscută figură barceloneză și sportiv *amateur*, disputase un foarte îndârjit *match* amical cu campionul lumii. În liceu, fotografia trecuse din mână în mână, convertită în proba concludentă a zvonurilor legate de ilustrul personaj și de bravurile sale mondene. Referințele paterne îi impuseseră fiului o responsabilitate apăsătoare. Acum, pe firul acelor amintiri, Mauricio se întreba dacă reputația legendarului señor Fontán corespundea realității sau dacă, de fapt, legendarul señor nu fusese decât un fanfaron, într-o perioadă obscură, într-un oraș meschin și provincial.

— Tatăl tău mai trăiește ?

Fontán surâse de parcă ar fi văzut celebra fotografie reprodușă pe chipul fostului său coleg.

— Da, cum să nu. Dar nu mai joacă tenis. Făcu o pauză și adăugă: Sunt ani buni de când mă ocup de afacerile familiei. De asta vezi că fac pe nebunu', cu atâtea neghiobi în jur.

Fontán studiase dreptul și managementul firmelor la ESADE¹, apoi trecuse pe la Deusto² și în final făcuse un masterat la o universitate americană. Întors la Barcelona, descoperise că nici una dintre cunoștințele dobândite nu-i

1 Instituto de enseñanza de finanzas y administración de empresas, institut de învățământ superior de elită pe vremea lui Franco (Facultatea de Economie și de Administrare a Întreprinderilor).

2 Universitatea iezuită de la Vascongadas.

folosea la luarea celor mai importante decizii, care, ca de obicei, continuau să fie fructul intuiției și al hazardului. În realitate, cunoștințele respective îi erau de folos doar pentru a nu perpetua erorile comise zilnic de către ceilalți antreprenori, mai puțin pregătiți, adepți naivi ai metodelor și formulelor de duzină. Mulțumită acestei atitudini, de un scepticism rezonabil, de la sosirea sa în companie afacerile au prosperat cu moderație, însă constant și ferm. Și lucrul cel mai bun era că această modalitate de îmbogățire nu necesita timp și efort. Totul era să lași lucrurile să-și urmeze cursul, fără inițiative. În afară de asta, puține mai contau: trăia singur și fără obligații într-un apartament spațios, era ordonat, nu avea vicii și, urmând tradiția familiei, juca tenis.

Scurta relatare, simplă și onestă, fără urme de cinism sau lăudăroșenie, îi plăcu și-l descumpăni pe Mauricio. Deși încasa o leafă bună, Mauricio nu se lepădase încă de obiceiurile lui juvenile: era independent, dar nu-și îngăduia nici un lux, nu din zgârcenie, ci pentru că se întâmpla să nu aibă pe ce-și irosi banii. Dacă la sfârșitul lunii îi prisosea ceva, lăsa totul în cont și uita întreaga poveste. Își consacra timpul liber studiului și lecturii, nu avea alte pasiuni și se îmbrăca foarte simplu. Acum, în acel mediu rigid, unde se simțea un intrus, se întreba dacă săvârșea o impostură sau începea să vadă o lume ce i se potrivea cu adevărat și din care, până atunci, în virtutea unei amăgiri menite să nu-i tulbure liniștea sufletească, se crezuse exclus. Se întreba, totodată, cine avea să plătească îmbelșugatul banchet. Toate aceste gânduri potrivnice îl împiedicau să se bucure de plăcerea unei mese bune.

Rezerva sa nu scăpă perspicacității lui Fontán.

— Ce-ai pățit ?

— Nimic, doar că nu sunt obișnuit să frecventez asemenea locuri.

— Și care-i legătura ? Noutatea stimulează sau ar trebui s-o facă. Doar dacă, desigur, nu există alte rațiuni.

— Nu, absolut deloc. Mi se trage de la relația mea încă proastă cu banii.

— Cine n-o are ? Banii, femeile, moartea... doar nu poți să pretinzi că ai soluții la aceste dileme. Nimeni nu doarme liniștit, iar copiii mai puțin ca oricine. De mic stăteam de veghe o bună parte a nopții, frământându-mi creierii, atrăgând asupra mea o adevărată furtună: ce s-ar întâmpla dacă, pe neașteptate, m-aș vedea abandonat și fără resurse, dacă aș uita tot ce știu, dacă aș orbi, aș surzi sau n-aș mai putea vorbi, unde o să ajung după moarte, în fine, știi cum e. Mă gândeam atunci că adulții au răspunsuri la întrebările fundamentale și, de aceea, dorm duși, sforăind și pufnind, de parcă vor să-și proclame, în mod vulgar, liniștea sufletească. Mai târziu, am înțeles că nici ei nu știau nimic. Pur și simplu, preocupări mai prozaice, dar mai urgente, îi împiedicau să filozofeze. Nu știu dacă asta e secretul vieții. Tot ce-ți pot spune e că, dacă te învârți în jurul unei chestiuni fără soluție, nu ajungi la nimic. Și, până una-alta, timpul trece.

— *Carpe diem* ?

— Nu știu ce înseamnă, dar, dacă zice că nu trebuie să lași să ți se răcească mâncarea, sunt de acord. Și nici să ți se termine sticla, fără să ai alta alături, gata de destupat.

Chemă chelnerul și-i ceru încă o sticlă de vin, căci pe prima o isprăviseră la aperitivele casei, înainte să înceapă cina propriu-zisă.

— N-o spun la figurat. Sunt un om practic; trăiesc în prezent și încerc să mă bucur de binele pe care mi l-a hărăzit soarta. Nu e un sfat de filozof, ci de economist. Viața e fragilă, trecătoare, nestatornică, dar asta e nimic în comparație cu sistemul monetar internațional. Majoritatea oamenilor refuză să accepte realitatea. Unii, de teamă că nu știu cum să facă față incertitudinii. Alții, din motive ideologice, pentru a nu recunoaște că sistemul în care trăiesc supuși și în funcție de care și-au organizat viața nu e altceva decât un castel de nisip. Lucru valabil atât pentru susținătorii, cât și pentru detractorii sistemului. Cei ce propovăduiesc prăbușirea

capitalismului dovedesc că au o credință demnă de o cauză mai bună: îl văd pe diavol acolo unde nu e decât inerție, improvizație și incompetență. Dacă îmi amintesc bine, tu, în liceu, erai cam de stânga.

— Da, și ulterior chiar mai mult. În facultate mă țineam de mână cu comuniștii, cu toate că nu m-am înscris niciodată în partid.

— De ce ?

— De ce nu m-am înscris ? Să fiu sincer, n-aș putea să-ți spun. Nu riscul m-a determinat să n-o fac. Pe atunci, mă justificam spunând că n-aș fi suportat rigiditatea ierarhiei și a doctrinei. Azi, mă gândesc că, de fapt, nu aveam nici un impuls autentic de a distruge societatea în care se întâmpla să trăiesc. Lumea era nedreaptă, dar mie mi se părea totuși bună. În schimb, utopia leninistă mi se părea sinistă.

— Și acum ?

— Acum, la fel, nu activez nicăieri. Mă străduiesc să nu abdic de la vechile-mi principii. Tot e ceva. Cu anii, am devenit pragmatic: un progres real, cât de mic, valorează mai mult decât orice promisiune sau speranță. În definitiv, ai dreptate: viața e scurtă.

— Mai ales cea de la PSOE¹. Crezi c-o să reziste toată legislatura ?

— N-am idee. Politica a încetat să mă intereseze. Putem schimba subiectul ?

— Cum vrei. Sunt ani de zile de când am ieșit din brigada socială.

— Ei, vezi...

Continuă să discute mai în glumă, mai în serios, sărind, relaxați, de la o temă la alta. Apoi, Fontán îi propuse lui Mauricio să pună capăt serii, dacă nu avea nimic împotrivă: nu era un fan al nopților pierdute și presupunea că nici lui Mauricio nu-i convenea să doarmă pe sponci, dacă a doua

¹ Partido Socialista Obrero Español (Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol).

zi avea nevoie de un cap limpede și de-o tensiune normală. N-ar fi vrut ca, din pricina lui, să-i extragă cuiva o măsea sănătoasă. Mauricio încuviință, deși, în sinea lui, se simțea cumva dezamăgit: datorită atitudinii dezinvolve a fostului său coleg și a înclinației sale pentru risipă, îi atribuisese acestuia un comportament libertin pe care, prudent, dar și curios, ar fi fost până la urmă dispus să-l adopte dacă i s-ar fi făcut vreo propunere.

Fontán ceruse deja nota de plată și insista s-o achite, fără să ia în seamă protestele lui Mauricio. Doar el propusese cina și alesese restaurantul. În schimb, acceptă să fie invitat de Mauricio, unde și când va socoti acesta de cuviință.

Rămăseseră înțeleși, iar Fontán îl însoți pe Mauricio până acasă.

De îndată ce se văzu singur, Mauricio făcu bilanțul întâlnirii și fu nevoit să admită că petrecuse o seară agreabilă, deși, în anumite privințe, îi păru rău că fusese sincer față de o persoană pe care, probabil, n-o va revedea prea curând. Apartineau unor medii diferite. Ajunse la concluzia că fostul său coleg, cu instinctul lui de negociator, dorise să profite de întâlnirea întâmplătoare de la Torralba, încercând să vadă dacă nu cumva putea obține vreun avantaj. La următoarea cină îmi va propune, în mod sigur, o afacere, se gândi. M-a văzut bine situat și a mirosit banul. Noi, stomatologii, avem faima de a câștiga bani cu duiumul și e un oarecare adevăr în chestia asta, deși nu e cazul meu.

La clinica stomatologică Torralba, unde se angajase prin bunăvoința doctorului Robartes, un cunoscut al tatălui său, Mauricio avea o leafă decentă și trăia fără să se simtă strâmtorat.

Ulterior se rușină de gândurile rele nutrite la adresa lui Fontán: oricare ar fi fost motivele lui, era cert că-l invitasese și-l tratase tot timpul ca pe un prieten adevărat, dovedind un real interes pentru viața și opiniile sale. În loc să-și întrețină suspiciunile nefondate, ar fi trebuit să-i întoarcă invitația cât mai repede cu putință. Dar, din inerție, lăsă timpul să treacă fără să întreprindă nimic.

Până la urmă, cel care a telefonat a fost Fontán. Dar pentru că Mauricio nu era atunci acasă, i-a lăsat un mesaj, anunțându-l că va reveni pentru a stabili o nouă întâlnire.

De data aceasta suspiciunea lui Mauricio puse solici­tudinea lui Fontán pe seama nevoii de a comunica cu cineva de încredere. Probabil că existența pe care și-o alesese, sau pe care destinul o alesese pentru el, îi oferise putere și bogăție în schimbul unei acute înstrăinări. Singurătatea îl făcea acum să caute un confident în cineva cunoscut, precum Mauricio, dar în același timp străin de lumea lui.

Totuși, când reveni, Fontán îi spuse că joia următoare convocase un mic grup de prieteni la el acasă; o reuniune fără pretenții, fără vreun motiv anume, cu niște băutură, cu niște gustări, ca să se mai distreze și ei. Fără prea mare entuziasm în fața perspectivei de a intra în legătură cu oameni necunoscuți, dar incapabil să refuze din pricina remușcărilor produse de repetatele și mereu dezmințitele lui suspiciuni, Mauricio promise că nu va lipsi.

Fontán locuia pe Calle Angli, ceva mai jos de promenade Bonanova, într-o clădire nouă, cu hol larg și portar în uniformă, care l-a însoțit pe Mauricio la ascensor și a apăsat pe buton după ce, în prealabil, a vrut să-i cunoască numele.

I-a deschis un chelner care i-a oferit un pahar de șampanie, lăsându-l apoi singur în vestibul.

Mauricio nu știa ce să facă. Își scoase pardesiul și și-l depuse într-un alcov alăturat, unde zăceau îngrămădite mai multe haine. Apoi reveni.

După un moment, Fontán i-a ieșit în întâmpinare.

— Greis, mă bucur mult că ai putut veni!

L-a condus într-un salon foarte mare, cu tavanul înalt, zugrăvit în bej și în culoarea somonului, însă mobilat cu o sobrietate cam afectată. În toate detaliile se vedea mâna decoratorului profesionist, mult mai atent la impresia străinului decât la confortul clientului.